

**КОНСПЕКТ ЗА КОНКУРС ПО „КЛИНИЧНА АЛЕРГОЛОГИЯ“
ЗА ЗАЧИСЛЯВАНЕ НА СПЕЦИАЛИЗАНТИ**

Алергия и алергени - определение. Класификация на алергичните болести. Същност на понятието атопия. Класически атопични болести. Псевдоалергия.

1. Етиология на алергичните болести. Видове алергени - домашен прах и микрокърлежи, поленови алергени, животински / епидермални/ алергени, плесенни алергени, храни и примеси към храните, други битови алергени/ - характеристика, източници, сенсibiliзиращ потенциал. Алергични реакции и заболявания предизвиквани от различните видове алергени.
2. Патогенеза на алергичните болести - типове алергични реакции и клинични прояви. Генетични фактори за атопията и продукцията на IgE.
3. Медиатори на алергичните реакции - преформирани и новосинтезирани. Адхезионни молекули, цитокини, интерлевкини. Ролята на хистамина и индуцираните от него ефекти в патогенезата на алергичните реакции. Липидни медиатори - производни на арахидоновата киселина и циклооксигеназни продукти. Ефекти на простагландини, тромбосани, левкотриени, PAF, липоксини.
4. Диагностика на алергичните болести - особености на алергологичната анамнеза и физикалното изследване на алергично болния.
5. Еозинофилия - интерпретация, клинична оценка.
6. Функционално изследване на дишането - най-важни показатели на белодробната вентилация за функционалната диагностика на белия дроб. Типове вентилаторен дефект. Характеристика на обструктивния
вд.
7. Неспецифична бронхиална хиперреактивност - същност, оценка на НБХР. Инхалаторни бронхопровокационни проби с Метахолин - интерпретация на резултатите от МХТ.
8. Кожно-алергични проби /КАЛ/ - показания и противопоказания за КАП, директни и индиректни КАП, методики, скали за отчитане, интерпретация на резултатите, значение за диагностиката на алергичните болести.
9. Специфични проби върху шоковия орган - видове, показания, диагностична стойност.
10. Определяне на общи и специфични IgE - методики, показания, интерпретация на резултатите, клинично значение, предимства на RAST
11. Бронхиална астма - определение, епидемиология, форми, етиологични фактори /inducers и inciters/, патогенеза - специфични клетки и медиатори на ранната и къснофазова алергична реакция.
12. Клинична картина на Бронхиалната астма - характеристика на астматичния пристъп, кардинални симптоми /маркери/ на астмата. Оценка на тежестта на астматичния пристъп /според критериите на БТД/
13. „Остра тежка астма” /Астматичен статус/ - определение, фактори за възникване, особености в клиничната изява.
14. Форми на хроничната астма според тежестта на протичането /Български консенсус за астмата, 1999/. Характеристика на формите/етапите на ХА.
15. Критерии за диагностика на астмата по време на пристъп и в период на ремисия. Диагноза на началната астма.
16. Усложнения и диференциална диагноза на Бронхиалната астма. Критерии за отдиференциране на неатопичната БА от ХОББ.
18. Особени форми на Бронхиалната астма - астма от физическо усилие, триадна /аспиринова/ астма, синдромна

астма.

19. Основни принципи на лечение на БА. Етиологично лечение. Специфична хипосенсибилизация /алергенна имунотерапия/ - същност на метода, цели и задачи, патофизиологични механизми, индикации и контраиндикации, модификации, рискове и усложнения. Съвременни методи на СИТ.
1. Фармакотерапия на астмата. Противовъзпалително лечение - основни групи противовъзпалителни /контролиращи/ медикаменти - кромони, инхалаторни стероиди, перорални стероиди, антилевкотриени - механизми на противовъзпалително действие, начин на приложение, дозиране, принципи на комбинираната терапия, терапевтични и нежелани/странични/ефекти, контрол на терапията.
  2. Принципи, механизми и най-често използвани в практиката препарати за бронхоезобструктивно лечение. Фармакологична характеристика на облекчаващите средства - инхалаторни бета2-агонисти с кратко действие, дългодействащи бета2-агонисти, метилксантини, антихолинергици - механизъм на действие, показания, дозиране на най-често използваните в практиката препарати.
  3. Етапен /стъпаловиден/ терапевтичен подход в лечението на хроничната астма. Съвременни принципи и подходи в лечението на астмата, основани на Глобалния /GINA / и Национален консенсус.
  4. Лечение на острата астма - алгоритъм за поведение при лекия, средно тежкия и тежкия астматичен пристъп. Лечение на тежкия пристъп и астматичния статус в болнична обстановка. Действия на общо практикуващите лекари и специалистите-алерголози при бронхиална астма /Експертна група към НЗОК, 2001/.
  5. Хиперсензитивен пневмонит /Екзогенен алергичен алвеолит/ - определение, етиология, патогенетични механизми, клинична картина на острата, подостра и хронична форма, имунологични изследвания, диагноза, лечение. Диференциална диагноза между екзогенната бронхиална астма и алергичния алвеолит. Критерии за диагноза и оценка професионалната етиология на ХСП.
  6. Медикаментозна алергия - определение, етиология, патогенетични механизми. Медикаменти предизвикващи МА по неимунен механизъм.
  7. Клинични форми на медикаментозната алергия - генерализирани реакции и органни прояви. Особености на МА причинена от бета-лактамни антибиотици и анестетици.
  8. Особености на медикаментозната алергия към съдържащи йод рентгеноконтрастни вещества и алгоритъм при предстоящо изследване с ЙКВ. Първична и вторична профилактика. Диагностично-терапевтичен алгоритъм при пациенти с МА. Поведение на общо практикуващите лекари и специалистите-алерголози при медикаментозна алергия.
  9. Алергичен ринит - определение, епидемиология, етиология, патогенеза. Същност на концепцията за „Единен дихателен път - една болест” /АША/. Класификация на АР.
  10. Алергичен ринит - клинична картина, лабораторни изследвания, критерии за диагноза, диференциална диагноза на ринитите.
  11. Принципи на лечение на алергичния ринит. Фармакотерапия - групи, най-често използвани в практиката препарати, показания, терапевтични схеми. Индикации за алергенна имунотерапия при АР.
  12. Инсект-алергия : определение, етиология, патогенеза. Клиника на нормалната и алергична реакция. Особености на генерализираната реакция след ужилване от насекоми. Необичайни реакции.
  13. Инсект-алергия : диагноза и лечение. Мероприятия от спешен порядък извършвани от ужиления пациент. Алергенна имунотерапия - принципи, индикации, схема на провеждане, странични реакции, промени настъпващи в хода и след приключване на АИТ.
  14. Хранителна алергия - определение, етиология, патогенеза, класификация, клинични прояви. Критерии за диагностика на ХА, диагностични алергенни елиминационни диети. Орална провокация с храни. Лечение

- на ХА, профилактични и лечебни диети.
15. Уртикария и ангиоедеми - определения, етиология, клинично- патогенетична класификация на различните форми уртикария и/или ангиоедем. Клинични форми на уртикария и ангиоедем.
  16. Диагностично-терапевтичен алгоритъм при уртикария и ангиоедем. Етапи/степени/ в диагностиката на хроничната уртикария. Принципи на лечение. Наследствен ангиоедем определение, етиология, патогенеза, форми, клиника, критерии за диагноза. Принципи на лечение. Лечение на настъпил оток. Профилактично лечение между пристъпите. Превенция на НАЕ при диагностично-терапевтични процедури с повишен риск.
  17. Анафилактичен шок - определение, етиология, патогенетични механизми. Медикаменти, които най-често предизвикват АШ. Особени форми на анафилаксия / анафилаксия след физическо усилие, идиопатична, имунокомплексна, анафилаксия от йонни съединения, лекарства предизвикващи анафилактоидни реакции/.
  18. Клинични форми на анафилактичния шок. Особености на идиопатичната анафилаксия. Усложнения, диагноза и диференциална диагноза на АШ.
    19. Лечение на анафилактичния шок - цели, алгоритъм за поведение. Особености в лечението на бифазната, идиопатичната и на предизвиканата от физическо усилие анафилаксия. Профилактика на анафилактичния шок - общи мерки, специфични мерки, премедикация, предупреждаващи мерки, инжектиране на медикаменти от пациента при поява на първите симптоми /препарати за автоинжектиране/.
  20. Алергичен контактен дерматит - определение, класификация, етиология, патогенеза. Клинична картина на контактния дерматит. Морфология на измененията в острата, субакутната и хроничната фаза /стадий/. Критерии за диагноза. Значение на епикутанното тестване /patch test/ в диагностиката на заболяването. Диференциална диагноза на контактния дерматит. Принципи на лечение и лекарствени форми прилагани при контактния дерматит.
  21. Атопичен дерматит - определение, генетични и имунологични фактори в етиологията на заболяването, патогенеза. Фактори, които отключват заболяването. Клинична картина - динамика по отношение на морфологията и локализацията на обрива в зависимост от възрастта. Клинична характеристика на отделните стадии и други характерни симптоми. Основни /задължителни/ диагностични критерии. Диференциална диагноза и усложнения на АД. Основни принципи в терапията и схеми на лечение.

